

555/1

3 Miejscowość
WODZISŁAW ŚLĄSKI

widok od południowego-wscho-
du

orientacja 1:10000

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Pierwszy kościół, na miejscu dzisiejszego, powstał zapewne zaraz po lokacji miasta, a więc w 2 poł. XIII wieku. Obiekt murowany, w miejsce starego, drewnianego, wzniesiono w latach 1522-1528. Według opisów wizytacyjnych z II poł. XVII w. kościół był jednonawowy z prezbiterium, do którego przytykała murowana zakrystia. Wszystkie pomieszczenia posiadały sklepienia. Kościół był bielony tak wewnątrz jak i na zewnątrz. Przez dziesiątki lat przechodził wiele remontów ale nie wpłynęły one istotnie na jego kształt. Dopiero pożar i uczynione przez niego szkody, które na większą skalę dały o sobie znać najpierw w poł. XIX w. /konieczność wymiany sklepień/, a później coraz częściej pod koniec XIX w. W 1903 r. architekt wrocławski Becher wykonał inwentaryzację uszkodzonego kościoła. W 1908 r. podjęto decyzję o zburzeniu starego kościoła i budowie nowego. W 1909 roku rozpoczęto wzniesienie nowej, istniejącej do dziś, świątyni. Zaprojektował ją Ludwik Schneider jako budowlę neogotycką. Uroczysta konsekracja kościoła odbyła się w listopadzie 1911 roku. Działania wojenne 1945 r. spowodowały znaczne uszkodzenia sklepień i dachu nowej świątyni oraz pokrycia wieży. W latach 70-tych, do 1977 r., dokonano generalnej wymiany wyposażenia wnętrza.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

sytuacja - kościół usytuowany jest w północnej części Starego Miasta, na zboczu wzniesienia opadającego ku południowi, w niewielkim oddaleniu od skarp wąwozu, którym biegnie obecnie ulica Wałowa. Stoi na pięciobocznej, ogrodzonej działce, między ulicami: Wałową, Kościelną i Sądową. Na terenie kościelnym, w zachodniej jego części, znajduje się budynek plebanii z ogrodem i zapleczem gospodarczym. Północną część terenu zajmuje cmentarz grzebalny z małą kaplicą cmentarną / l. 40-te XX w. /.

materiał, konstrukcja, technika - ściany murowane z czerwonych cegieł, nietynkowane. Prawie całą przestrzeń kościoła przekrywają sklepienia krzyżowo-żebrowe, w prezbiterium schodzące słupkami aż do rozbudowanej części cokołowo-bazowej, w nawach opierają się na wspornikach osadzonych w górnych partiach ścian. Ponad prostokątnymi aneksami przybudowanymi do prezbiterium od północy i południa / w jednym zakrystia / stropy płaskie, drewniane. Więźba dachowa o konstrukcji drewnianej kryta dachówkami ceramicznymi: karpiówkami, esówkami i zakładkowymi. W prezbiterium posadzka terazzowa, mozaikowa, w nawach i pozostałych pomieszczeniach terrakota. Schody wewnętrzne o stopniach żelbetowych. Schody zewnętrzne murowane o stopniach kamiennych. Okna witrażowe osadzone w kamiennych maswerkach. Drzwi o konstrukcji deskowej opierzone dekoracją o formach neogotyckich z pasowymi, kutymi zawiasami.

rzut - kościół nieorientowany, prezbiterium skierowane ku południowemu-zachodowi. Trzynawowy z dwunawowym transeptem i pięciobocznie zakończonym prezbiterium. Od zachodu, do ramion transeptu oraz północnej i południowej ściany prezbiterium, przylegają dwa, prostokątne pomieszczenia: zakrystia / od północy / i przedsionek / od południa /. Komunikują się one zarówno z prezbiterium jak i częścią nawową. Przy transepcie i północnej ścianie trzyprzęsłowej nawy znajduje się prostokątna kapliczka z ołtarzem M.B. Częstochowskiej. Naprzeciwko niej, przy południowej ścianie nawy, dwa prostokątne pomieszczenia: kaplica z rzeźbą Chrystusa Frasobliwego i wejście boczne do kościoła. W ostatnim przęśle nawy chór muzyczny a pod nim przejścia do kruchty głównej i krucht bocznych, które łączą się z klatkami schodowymi umieszczonymi w półkolistych wieżyczkach.

bryła - nawa, transept i prezbiterium nakryte ostrymi, wielopołaciowymi dachami równej wysokości, na skrzyżowaniu których umieszczono wieloboczną sygnaturkę zwieńczoną dwuczłonowym hełmem baniastym zakończonym iglicą. Ponad kruchtą i arkadowym przejściem czworokątna wieża zamknięta wielobocznym członem otoczonym galerijką, nakrytym spiczastym hełmem. Flankują ją półokrągłe wieżyczki mieszczące klatki schodowe. Wszystkie przybudówki przekryte dachami pulpitowymi.

elewacje - bryła kościoła na niskim, kamiennym cokole spięta dwuuskokowymi szkarpami zdobionymi ostrołuczными, tynkowanymi blendami. Otwory okienne naw, transeptu i prezbiterium zamknięte ostrołukowo, wypełnione kamiennymi maswerkami z, zaznaczonym glazurowaną cegłą, liniowym gzymsem nadokiennym i stylizowanym gzymsem podokiennym utworzonym z ustawionych na wręb cegieł. Ponad oknami, pod okapami połaci dachowych, ciągnie się gzymś wieńczący oraz fryz w formie prostokątnych płycin wpisanych między szkarpy. W prezbiterium, poniżej fryzu, na wysokości styku podpór z murem, umieszczono parami, rąbrowe, wgłębne płycinki. Szczyt transeptu

14. Kubatura

około 10791 m³

15. Powierzchnia użytkowa

około 760 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

sakralne

17. Użytkowanie obecne

sakralne

19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan zachowania dobry.

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

1970-1977 r. wymiana wyposażenia wnętrza

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Należy zachować bez żadnych zmian zewnętrzny kształt kościoła. W miarę możliwości ujednolicić rodzaj dachówek, którą kryty jest dach świątyni.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer, i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

L.Musioł, Wodzisław. Parafia, miasto i ziemia w historycznym zarysie, Katowice 1966 r., mps

J.Graczyk, A.Jankiewicz, J.Porębska: Studium historyczno-urbanistyczne Wodzisławia Śląskiego, Warszawa 1986/87 r. mps BBiDZ Katowice.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

25. Opracował

tekst Jolanta Graczyk, III-XII.1987 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Hanna Lewicka, III-XII.1987 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr Krystyna Kowalska, XI.1986 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów BBiDZ Katowice

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Załącznik nr 1: dalszy ciąg tekstu, rzut przyziemia, jedno zdjęcie.

1. Miejscowość WODZISLAW SLASKI ul. Kościelna 1	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. WNIEBOWZIECIA NMP	3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg tekstu, rzut przyziemia, jedno zdjęcie.
---	--	---

ptu i przybudówek / od zach./ tynkowane, podzielone ceglanymi pilastrami zakończonymi stylizowanymi pinaklami, wypełnione, ukształtowanymi w cegle, zamkniętymi półkoliście, blendami zwieńczonymi krzyżami.

wnętrze - wnętrze kościoła tynkowane, malowane farbami klejowymi, kremowymi. Żebra sklepień oraz bazy filarów pokryte ugrową farbą olejną. Na zachodniej ścianie transeptu, po obu stronach prezbiterium, współczesne malowidła

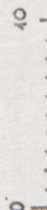
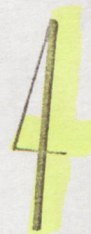
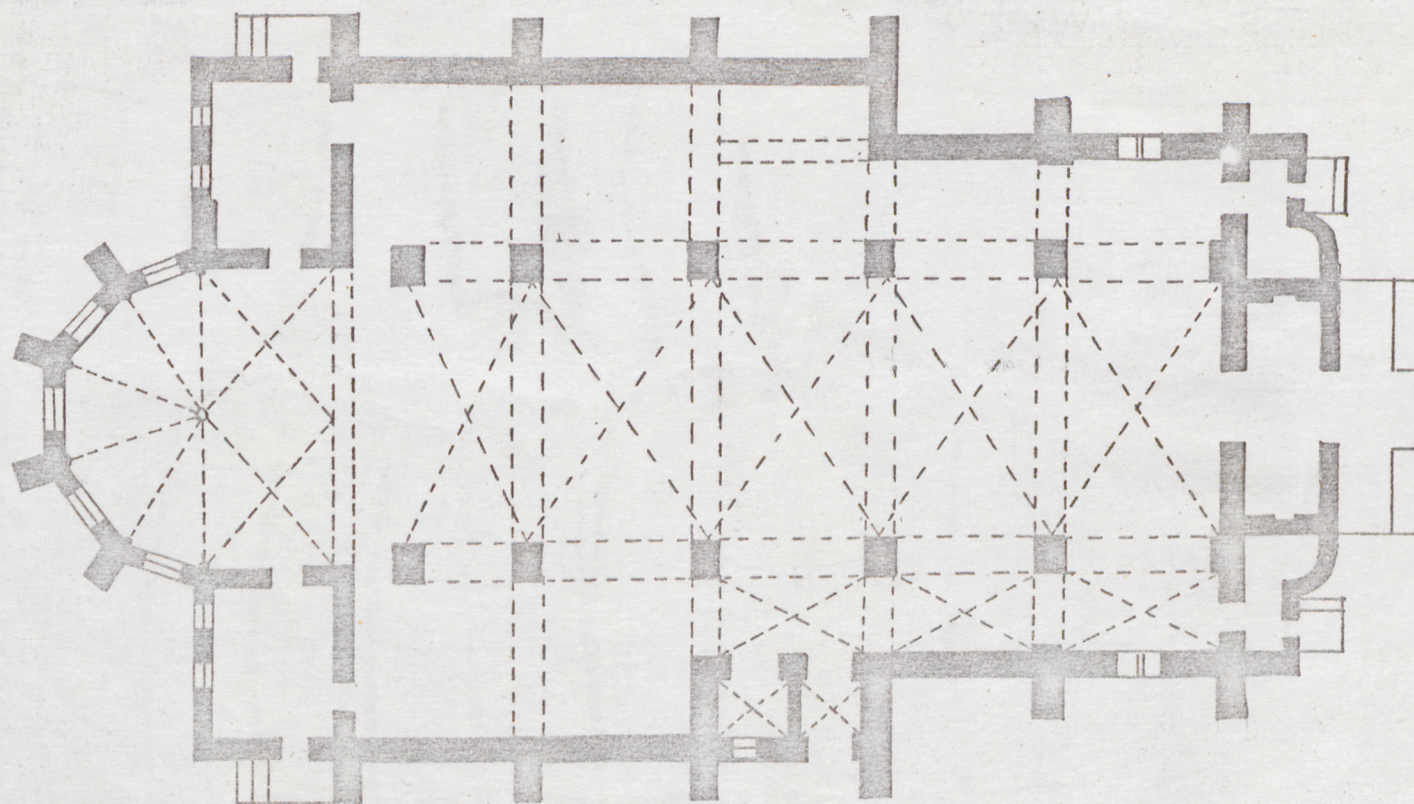
ścienne.

instalacje - elektryczna, C.O.-lokalne.

56.8 m

38.0 m

29.2 m

widok od zachodu na prezbiterium i transept

Wkładkę założył: Jolanta Graczyk, III-XII.1987 r.

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BBIDZ Katowice

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

rzut przyziemia 1:400

Wzór ODZ 1978 r.